

مقدمه

آمارگیری از فعالیت‌های مربوط به معادن کشور و انتشار مستمر نتایج آن، از سال ۱۳۳۳ توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت وقت آغاز شد. این آمارها، هر سال همزمان با انتشار "آمار فعالیت‌های صنعتی"، در ضمیمه نشریه مذکور به چاپ می‌رسید ولی از سال ۱۳۳۹، آمارهای مربوط در نشریه‌ای مستقل تحت عنوان "آمار فعالیت‌های معدنی ایران" منتشر شد. اولین سرشماری از معادن کشور در آذرماه سال ۱۳۴۲ توسط وزارت اقتصاد اجرا شد و از سال ۱۳۴۲ تا سال ۱۳۵۳، دفتر آمار وزارت اقتصاد با استفاده از آمارهای دفاتر معادن نقاط مختلف کشور، هر سال آماری از فعالیت‌های معادن جمع‌آوری و منتشر می‌کرد. در سال ۱۳۵۳، دومین سرشماری از معادن کشور با همکاری مرکز آمار ایران و وزارت صنعت، معدن و تجارت اجرا شد. از سال ۱۳۵۳ تا سال ۱۳۵۷، مرکز آمار ایران به‌طور سالانه بخشی از معادن کشور را به‌عنوان معادن منتخب مورد آمارگیری قرار داد. از سال ۱۳۵۷ تا سال ۱۳۶۳، به دلیل عدم اجرای طرح‌های آماری و نیز فراهم نبودن آمارهای ثبتی جامع، این بخش از فعالیت‌های اقتصادی دچار خلأ آماری شد. در سال‌های ۱۳۶۴ و ۱۳۶۵، مرکز آمار ایران به آمارگیری از معادن تحت پوشش بخش عمومی اقدام کرد و در سال ۱۳۶۶، سومین سرشماری از معادن کشور را به مرحله اجرا درآورد. از سال ۱۳۶۷ تا سال ۱۳۹۳ به‌استثنای سال‌های ۱۳۷۰ و ۱۳۸۴ آمارگیری از معادن کشور به‌طور سالانه انجام شده است.

آمار و اطلاعات مندرج در این فصل، علاوه بر نتایج آمارگیری‌ها و سرشماری‌های مذکور شامل آمار و اطلاعات شرکت‌های تعاونی معدنی ارائه شده توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی نیز می‌باشد. در مورد آمارهای ارائه شده، توضیحات زیر ضروری است:

۱- در آمارگیری از معادن فعال کشور، اطلاعات مربوط به نفت و گاز، مواد رادیواکتیو و خاک رس جمع‌آوری نشده است، و به دلیل اهمیت خاص نفت و گاز، اطلاعات آماری مربوط به این فعالیت‌ها در فصل ۶ (نفت و گاز) به‌طور مجزا ارائه می‌شود.

۲- در طرح آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور، معادن شن و ماسه به روش نمونه‌گیری و سایر معادن به‌صورت سرشماری، مورد آمارگیری قرار می‌گیرند.

۳- در این فصل برای طبقه‌بندی فعالیت‌های بخش معدن از طبقه‌بندی بین‌المللی فعالیت‌های اقتصادی (I.S.I.C.)، ویرایش چهارم، با اعمال تغییراتی در آن استفاده شده است.

تعاریف و مفاهیم

معدن: مجموعه کانسار (ذخیره معدنی که بهره‌برداری از آن اقتصادی می‌باشد) و ماشین‌آلات و تسهیلاتی است که به‌منظور اکتشاف، تجهیز و بهره‌برداری و کانه‌آرایی از آن کانسار ایجاد شده است. کانه‌آرایی، به‌تمامی عملیات فیزیکی و شیمیایی که به‌منظور جدا کردن قسمتی از مواد باطله از کانه و یا تفکیک کانه‌ها از یکدیگر صورت می‌گیرد، اطلاق می‌شود.

معدن در حال بهره‌برداری: معدنی است که دارای مجوز بهره‌برداری از وزارت صنعت، معدن و تجارت (غیر از معادن شن و ماسه) و یا شهرداری‌ها و فرمانداری‌ها (برای معادن شن و ماسه) بوده و نیز در سال آمارگیری، حداقل به مدت ۳۰ روز به‌صورت پیوسته یا ناپیوسته، مجموعه‌ای از عملیات استخراج (در پاره‌ای از موارد همراه با کانه‌آرایی)، به‌منظور به دست آوردن کانه قابل‌فروش در آن انجام گرفته باشد.

مدیریت خصوصی: مدیریتی است که توسط افراد یا مؤسسات خصوصی اعمال می‌شود.

مدیریت عمومی: مدیریتی است که توسط وزارتخانه‌ها، سازمان‌های دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، بانک‌ها، شهرداری‌ها و سایر مؤسسات بخش عمومی اعمال می‌شود.

شاغلان: تمامی افرادی هستند که در داخل یا خارج معدن به‌صورت تمام‌وقت یا پاره‌وقت برای معدن کار می‌کنند. شاغلان از نظر وظیفه‌ای که به عهده‌دارند به دو گروه شاغلان خط تولید (ماهر و ساده) و سایر شاغلان (اداری، مالی و خدماتی) تفکیک می‌شوند.

شاغلان ماهر خط تولید: کارکنانی هستند که به اعتبار دانش فنی و تجربه‌ای که کسب کرده‌اند، توانایی انجام یک قسمت از کار فنی خط تولید را داشته باشند، مانند مهندسان، تکنیسین‌های فنی، استادکاران، سرکارگران، کارگران ماهر، تعمیرکاران و رانندگان.

شاغلان ساده خط تولید: کارکنانی هستند که شغل مورد تصدی آنان در خط تولید نیاز به تعلیم و کسب مهارت ندارد، مانند: کارگران ساده، باربران و بارگیران.

سایر شاغلان (اداری، مالی و خدماتی): کارکنانی هستند که به امور دفتری، اداری، مالی و خدماتی معدن و یا دفتر مرکزی، اشتغال داشته و به‌طور مستقیم در امر استخراج و تولید دخالت ندارند.

در ارائه آمار شاغلان، توضیح این نکته ضروری است که در محاسبه از روش "متوسط تعداد شاغلان در سال" استفاده شده است.

جبران خدمات مزد و حقوق‌گیران: رجوع کنید به تعاریف و مفاهیم "فصل ۴- کشاورزی، جنگلداری و شیلات".

تولید مواد معدنی: مجموع مواد معدنی حاصل از یک‌رشته فعالیت استخراج است که به اشکال گوناگون قابل‌عرضه به بازار می‌باشد. شایان‌ذکر است که در بعضی از رشته فعالیت‌ها یا معادن، مواد معدنی به همان صورتی که از کانسار استخراج می‌شود، عرضه می‌گردد در صورتی که در بعضی دیگر از رشته فعالیت‌ها یا معادن، مواد استخراج‌شده پس از انجام عملیات فیزیکی یا شیمیایی لازم به‌منظور جدا کردن قسمتی از مواد باطله، تفکیک کانه‌ها و یا افزایش عیار ماده خام، به بازار عرضه می‌شود. ضمناً در یک‌رشته فعالیت، ممکن است چند ماده معدنی به دست آید، مثلاً در رشته فعالیت استخراج سنگ مس، مواد معدنی سنگ مس، کنسانتره مس و کنسانتره مولیبدن از تولیدات رشته فعالیت مذکور به‌حساب می‌آیند.

ارزش تولیدات: ارزش مواد معدنی استخراج‌شده و ارزش ضایعات قابل‌فروش مواد معدنی به قیمت تولیدکننده یعنی قیمت فروش به مشتریان در محل معدن است.

سرمایه‌گذاری (ارزش تغییرات اموال سرمایه‌ای): رجوع کنید به تعاریف و مفاهیم "فصل ۴- کشاورزی، جنگلداری و شیلات".

ارزش افزوده: عبارت از ارزش دریافتی‌ها (ستانده‌ها) منهای ارزش پرداختی‌ها (داده‌ها) است.

ارزش دریافتی‌ها (ستانده‌ها): عبارت از ارزش تولیدات مواد معدنی، ضایعات قابل‌فروش مواد معدنی، ساخت و تعمیر اساسی اموال سرمایه‌ای توسط شاغلان معدن و سایر دریافتی‌های معدن است

۵- معدن ————— سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی - ۱۳۹۶

که شامل دریافتی بابت کارهای کنتراتی، تعمیرات جزئی ساختمان و لوازم و تجهیزات اداری، تعمیرات جزئی ماشین آلات آزمایشگاه و... می باشد.

ارزش پرداختی ها (داده ها): عبارت از ارزش مواد، ابزار و وسایل کار کم دوام، سوخت مصرف شده، آب و برق خریداری شده و سایر پرداختی ها است که شامل پرداختی بابت کارهای کنتراتی، تعمیرات جزئی ساختمان و لوازم و تجهیزات اداری، تعمیرات جزئی ماشین آلات، آزمایشگاه و... می باشد.

شرکت تعاونی: رجوع کنید به تعاریف و مفاهیم "فصل ۴- کشاورزی، جنگلداری و شیلات".

شرکت تعاونی معدنی: نوعی شرکت تعاونی است که در زمینه ی استخراج، بهره برداری و فروش مواد استخراج شده از معادن فعالیت دارد.

گزیده اطلاعات

بر اساس طرح آمارگیری از معادن استان در سال ۱۳۹۵، ۲۱۱ معدن در حال بهره برداری می باشد که ۲۰۸ معدن توسط بخش خصوصی و ۳ معدن توسط بخش دولتی مدیریت می شود. همچنین ۴۷۴۱ نفر در این بخش فعالیت می کنند که این تعداد ۸.۳۷ درصد نسبت به سال ۱۳۹۴ افزایش داشته است. در سال ۱۳۹۵، ۸۷۳۱ هزار تن مواد معدنی به ارزش ۱۲۲۲۵ میلیارد ریال تولید شده است که نسبت به سال ۱۳۹۴ به لحاظ مقدار ۱۳.۶۴ درصد کاهش داشته است اما به لحاظ ارزش ۱۲۳ درصد افزایش داشته است. همچنین ارزش افزوده معادن در حال بهره برداری در این سال ۱۰۹۷۵ میلیارد ریال بوده است. در سال ۱۳۹۵، ۲۳۶۷ میلیارد ریال سرمایه گذاری در بخش معدن انجام شده است که بیشترین سرمایه گذاری در بخش سنگ مس بوده است.

در سال ۱۳۹۶ تعداد شرکت های تعاونی با افزایش ۷.۵ درصدی نسبت به سال ۱۳۹۵ به ۴۳ شرکت رسیده است که ۵۱۹ عضو داشته و با سرمایه ۳۸۱۳۸۱۵ هزار ریال مشغول فعالیت بوده اند.

۵-۱- مشخصات عمومی معادن در حال بهره‌برداری بر حسب فعالیت

سال و فعالیت	تعداد معادن			تعداد شاغلان	جبران خدمات مزد و حقوق‌بگیران (میلیون ریال)
	جمع	مدیریت دولتی	مدیریت خصوصی		
۱۳۸۰	۱۴۵	۲۰	۱۲۵	۱۳۴۴	۲۰۸۴۸
۱۳۸۵	۹۴	۸۶	۸	۱۶۱۲	۷۰۹۹۲
۱۳۹۰	۲۳۱	۹	۲۲۲	۴۳۶۱	۲۳۸۱۱۹
۱۳۹۱	۲۷۲	۶	۲۶۶	۴۷۳۷	۳۷۳۷۱۲
۱۳۹۲	۲۸۷	۱	۲۸۶	۵۱۶۳	۷۰۵۶۸۹
۱۳۹۳	۲۶۸	۴	۲۶۴	۴۵۷۰	۸۵۶۳۱۴
۱۳۹۴	۲۵۸	۲	۲۵۶	۴۳۷۵	۲۳۹۵۲۴
۱۳۹۵	۲۱۱	۳	۲۰۸	۴۷۴۱	۱۶۳۶۸۹۷
استخراج زغال‌سنگ	۲	۰	۲	۱۲	۱۰۳۲
استخراج سنگ‌های آهنی	۱	۰	۱	۶	۱۶۲۷
سرب و روی	۰	۰	۰	۰	۰
سنگ طلا	۱	۰	۱	۲۱	۲۷۴۰
سنگ مس	۱	۱	۰	۳۳۵۱	۱۴۰۵۲۱۲
کرومیت	۰	۰	۰	۰	۰
منگنز	۰	۰	۰	۰	۰
بوکسیت	۰	۰	۰	۰	۰
کبالت، آنتیموان و تیتانیوم	۰	۰	۰	۰	۰
شن و ماسه	۱۷	۰	۱۷	۱۳۲	۱۶۱۷۴
سنگ تزئینی	۲۵	۰	۲۵	۲۲۴	۶۷۷۴۲
سنگ لاشه	۳۶	۰	۳۶	۱۷۴	۱۸۰۹۱
سنگ بالاست	۱	۰	۱	۱۷	۶۳۲۴
سنگ‌آهک	۶۱	۰	۶۱	۴۶۵	۶۵۷۶۳
سنگ گچ	۱۸	۰	۱۸	۹۳	۱۸۰۸۹
کائولن و خاک نسوز	۷	۱	۶	۳۸	۶۵۱۱
دولومیت	۰	۰	۰	۰	۰
بنتونیت و گل سرشوی	۰	۰	۰	۰	۰
منیزیت و گل سفید	۰	۰	۰	۰	۰

۵- معادن ————— سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی - ۱۳۹۶

۵-۱- مشخصات عمومی معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت (دنباله)

سال و فعالیت	تعداد معادن			تعداد شاغلان	جبران خدمات مزد و حقوق‌بگیران (میلیون ریال)
	جمع	مدیریت دولتی	مدیریت خصوصی		
سولفات سدیم	۰	۰	۰	۰	۰
باریت، خاک سرخ و زرد	۲	۰	۲	۷	۱۵۹۶
فلورین	۰	۰	۰	۰	۰
سولفات استرونیوم و بر	۰	۰	۰	۰	۰
زرنيخ، فسفات و ید	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج تورب	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین)	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج نمک	۸	۰	۸	۳۰	۲۸۳۲
سیلیس	۳	۱	۲	۲۴	۷۱۹۶
پوکه معدنی	۲۷	۰	۲۷	۱۴۵	۱۵۸۳۹
فلدسپات	۰	۰	۰	۰	۰
تالک	۰	۰	۰	۰	۰
صدف دریایی و میکا	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج منیزیت	۰	۰	۰	۰	۰
سایر سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی، فیروزه و عقیق	۱	۰	۱	۲	۱۳۰

مأخذ- مرکز آمار ایران. (ر.م).

۲-۵- تعداد معادن در حال بهره‌برداری بر حسب فعالیت و نوع استخراج

سال و فعالیت	جمع	استخراج روباز	استخراج زیرزمینی	استخراج روباز و زیرزمینی
۱۳۸۰	...	...	...	...
۱۳۸۵	...	...	...	...
۱۳۹۰	...	...	...	...
۱۳۹۱	...	...	...	...
۱۳۹۲	۲۸۷	۲۸۶	۱	.
۱۳۹۳	۲۶۸	۲۶۶	۲	.
۱۳۹۴	۲۵۸	۲۵۷	۱	.
۱۳۹۵	۲۱۱	۲۰۹	۲	.
استخراج زغال سنگ	۲	.	۲	.
استخراج سنگ‌های آهنی	۱	۱	.	.
سرب و روی	.	.	.	.
سنگ طلا	۱	۱	.	.
سنگ مس	۱	۱	.	.
کرومیت	.	.	.	.
منگنز	.	.	.	.
بوکسیت	.	.	.	.
کبالت، آنتیموان و تیتانیوم	.	.	.	.
شن و ماسه	۱۷	۱۷	.	.
سنگ تزیینی	۲۵	۲۵	.	.
سنگ لاشه	۳۶	۳۶	.	.
سنگ بالاست	۱	۱	.	.
سنگ آهک	۶۱	۶۱	.	.
سنگ گچ	۱۸	۱۸	.	.
کائولن و خاک نسوز	۷	۷	.	.
دولومیت	.	.	.	.
بنتونیت و گل سرشوی	.	.	.	.
منیزیت و گل سفید	.	.	.	.

۲-۵- تعداد معادن در حال بهره‌برداری بر حسب فعالیت و نوع استخراج (دنباله)

سال و فعالیت	جمع	استخراج روباز	استخراج زیرزمینی	استخراج روباز و زیرزمینی
سولفات سدیم	۰	۰	۰	۰
باریت، خاک سرخ و زرد	۲	۲	۰	۰
فلورین	۰	۰	۰	۰
سولفات استرونیوم و بر	۰	۰	۰	۰
زرنیخ، فسفات و ید	۰	۰	۰	۰
استخراج تورب	۰	۰	۰	۰
استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین)	۰	۰	۰	۰
استخراج نمک	۸	۸	۰	۰
سیلیس	۳	۳	۰	۰
پوکه معدنی	۲۷	۲۷	۰	۰
فلدسپات	۰	۰	۰	۰
تالک	۰	۰	۰	۰
صدف دریایی و میکا	۰	۰	۰	۰
استخراج منیزیت	۰	۰	۰	۰
سایر سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی، فیروزه و عقیق	۱	۱	۰	۰

مأخذ - مرکز آمار ایران. (ر.م).

۳-۵- تعداد شاغلان معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت

سایر کارکنان (اداری، مالی و خدماتی)	کارکنان خط تولید		جمع	سال و فعالیت
	ساده	ماهر		
۳۶۵	۲۴۱	۵۲۳	۱۰۸۴	۱۳۸۰
۳۸۱	۶۶۱	۴۰۲	۱۶۱۲	۱۳۸۵
۸۸۰	۱۵۱۶	۱۹۶۵	۴۳۶۱	۱۳۹۰
۷۸۰	۱۶۷۰	۲۲۸۸	۴۷۳۷	۱۳۹۱
۶۱۷	۲۲۰۶	۲۳۴۱	۵۱۶۳	۱۳۹۲
۵۱۱	۱۹۱۳	۲۱۴۶	۴۵۷۰	۱۳۹۳
۴۹۱	۱۴۹۵	۲۳۸۹	۴۳۷۵	۱۳۹۴
۶۴۳	۱۵۲۶	۲۵۷۳	۴۷۴۲	۱۳۹۵
۳	۴	۵	۱۲	استخراج زغال سنگ
۱	۱	۴	۶	استخراج سنگ‌های آهنی
۰	۰	۰	۰	سرب و روی
۸	۸	۵	۲۱	سنگ طلا
۳۲۷	۱۲۳۹	۱۷۸۵	۳۳۵۱	سنگ مس
۰	۰	۰	۰	کرومیت
۰	۰	۰	۰	منگنز
۰	۰	۰	۰	بوکسیت
۰	۰	۰	۰	کبالت، آنتیموان و تیتانیوم
۲۹	۲۸	۷۵	۱۳۲	شن و ماسه
۶۶	۳۳	۱۲۵	۲۲۴	سنگ تزئینی
۴۱	۵۱	۸۲	۱۷۴	سنگ لاشه
۳	۴	۱۰	۱۷	سنگ بالاست
۹۳	۷۸	۲۹۴	۴۶۵	سنگ آهک
۲۰	۱۴	۵۹	۹۳	سنگ گچ
۱۲	۸	۱۸	۳۸	کائولن و خاک نسوز
۰	۰	۰	۰	دولومیت
۰	۰	۰	۰	بنتونیت و گل سرشوی
۰	۰	۰	۰	منیزیت و گل سفید

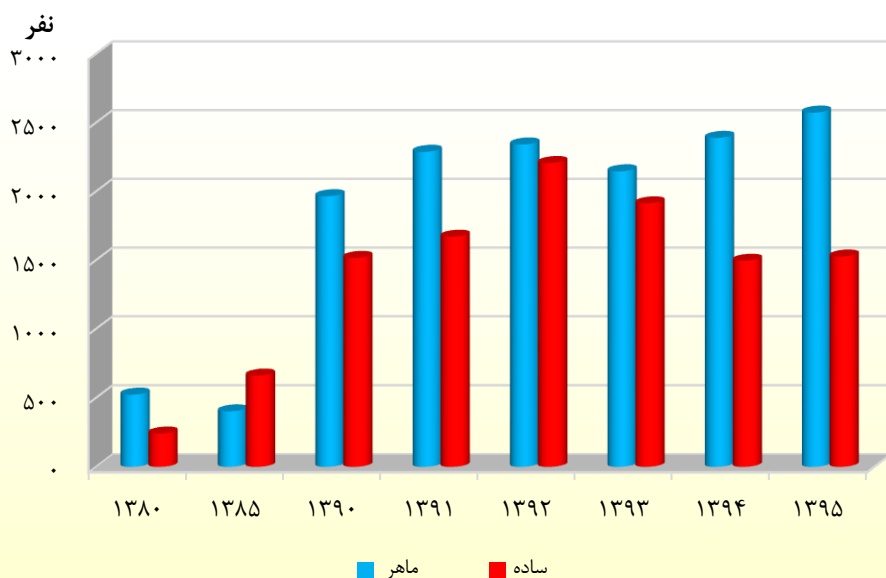
۵- معادن ————— سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی - ۱۳۹۶

۳-۵- تعداد شاغلان معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت (دنباله)

سایر کارکنان (اداری، مالی و خدماتی)	کارکنان خط تولید		جمع	سال و فعالیت
	ساده	ماهر		
۰	۰	۰	۰	سولفات سدیم
۲	۱	۴	۷	باریت، خاک سرخ و زرد
۰	۰	۰	۰	فلورین
۰	۰	۰	۰	سولفات استرونیوم و بر
۰	۰	۰	۰	زرنیخ، فسفات و ید
۰	۰	۰	۰	استخراج تورب
۰	۰	۰	۰	استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین)
۸	۶	۱۶	۳۰	استخراج نمک
۷	۸	۹	۲۴	سیلیس
۲۲	۴۳	۸۱	۱۴۶	پوکه معدنی
۰	۰	۰	۰	فلدسپات
۰	۰	۰	۰	تالک
۰	۰	۰	۰	صدف دریایی و میکا
۰	۰	۰	۰	استخراج منیزیت
۱	۰	۱	۲	سایر سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی، فیروزه و عقیق

مأخذ- مرکز آمار ایران. (ر.م).

**۵-۱- شاغلان معادن در حال بهره برداری بر حسب کارکنان خط تولید در طی
سالهای ۱۳۸۰-۱۳۹۵**

مبنا: جدول ۵-۳

۵- معادن ————— سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی- ۱۳۹۶

۴-۵- مقدار و ارزش تولید مواد معدنی معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت

ارزش (میلیون ریال)		مقدار (هزار تن)		فعالیت
۱۳۸۷	۱۳۸۵	۱۳۸۷	۱۳۸۵	
۹۴۹.۳۰	۲۹۰۸۶۸.۲۱	۵۲۹۳.۱۲	۵۰۱۳.۶۹	جمع
۵.۱۹	۴۸۴۲.۵۰	۱۴.۲۰	۱۲.۱۵	استخراج زغال سنگ
.	.	.	.	استخراج سنگ‌های آهنی
.	.	.	.	سرب و روی
.	.	.	.	سنگ طلا
۶۷۴.۸۹	۸۰۸۶۴.۰۰	۱۱۲.۴۸	۲۰.۲۲	سنگ مس
.	.	.	.	کرومیت
.	.	.	.	منگنز
.	.	.	.	بوکسیت
.	.	.	.	کبالت، آنتیموان و تیتانیوم
.	.	.	.	شن و ماسه
۷۰.۸۰	۲۷۲۶۲.۰۰	۱۶۷.۰۴	۷۹.۸۸	سنگ تزئینی
۱۰.۷۶	۵۹۵۲.۰۰	۲۸۳.۶۴	۱۸۳.۴۲	سنگ لاشه
۷.۵۰	۵۰۰۰.۰۰	.	.	سنگ بالاست
۶۸.۰۴	۶۴۴۳۲.۱۲	۲۳۶۴.۴۸	۲۰۹۷.۰۸	سنگ آهک
۳۱.۶۰	۳۸۳۵۸.۱۴	۸۲۷.۳۵	۱۲۵۹.۰۱	سنگ گچ
۲۶.۲۵	۲۲۷۶۷.۰۹	۷۷۶.۵۹	۵۷۷.۸۷	کائولن و خاک نسوز
.	.	.	.	دولومیت
.	.	.	.	بنتونیت و گل سرشوی
.	.	.	.	منیزیت و گل سفید

۴-۵- مقدار و ارزش تولید مواد معدنی معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت (دنباله)

ارزش (میلیون ریال)		مقدار (هزار تن)		فعالیت
۱۳۸۷	۱۳۸۵	۱۳۸۷	۱۳۸۵	
.	.	.	.	سولفات سدیم
۱.۸۰	۷۵۰.۰۰	۶.۰۰	۳.۰۰	باریت، خاک سرخ و زرد
.	.	.	.	فلورین
.	.	.	.	سولفات استرونیوم و بر
.	.	.	.	زرنیک، فسفات و ید
.	.	.	.	استخراج تورب
.	.	.	.	استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین)
۲۱.۳۱	۱۰۴۴۹.۲۶	۵۵۷.۳۶	۳۸۶.۷۶	استخراج نمک
۹.۶۰	۳۰۱۹۰.۶۰	۱۸۳۲.۹۸	۳۹۴.۳۱	سیلیس
۲۰.۸۲	۲۴۳۵۶.۵۴	.	.	پوکه معدنی
.	۵۸۳۴.۰۶	.	.	فلدسپات
۰.۲۵	.	۰.۵۰	.	تالک
.	.	.	.	صدف دریایی و میکا
.	.	.	.	سایر سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی،
				فیروزه و عقیق

۵- معدن ————— سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی- ۱۳۹۶

۴-۵- مقدار و ارزش تولید مواد معدنی معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت (دنباله)

ارزش (میلیون ریال)		مقدار (هزار تن)		فعالیت
۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	
۳۹۶۶۳۲۶	۲۸۸۶۵۶۴	۱۰۵۶۲	۹۰۷۲	جمع
۵۵۷۸	۱۰۴۷	۳	۱	استخراج زغال سنگ
۹۱۳۵	.	۴۶	.	استخراج سنگ‌های آهنی
.	.	.	.	سرب و روی
.	.	.	.	سنگ طلا
۳۲۷۶۰۰۰	۲۱۱۵۵۴۳	۱۵۶	۱۶۸	سنگ مس
.	.	.	.	کرومیت
.	.	.	.	منگنز
.	.	.	.	بوکسیت
.	.	.	.	کبالت، آنتیموان و تیتانیوم
۹۱۸۲۱	۹۱۱۱۲	۲۲۹۷	۲۲۷۳	شن و ماسه
۱۵۸۱۱۲	۱۹۱۳۹۳	۲۸۳	۲۳۶	سنگ تزئینی
۲۸۲۷۶	۵۸۵۵۰	۵۰۰	۱۲۰۰	سنگ لاشه
.	۱۲۰۰۰	.	۱۵۰	سنگ بالاست
۱۶۰۰۲۶	۱۷۱۷۵۲	۳۷۷۴	۲۶۶۷	سنگ آهک
۶۵۳۳۴	۶۱۵۳۲	۹۹۷	۷۷۲	سنگ گچ
۵۱۶۷۲	۳۷۲۶۲	۵۹۶	۴۷۳	کائولن و خاک نسوز
۱۱۹۲	.	۵	.	دولومیت
.	.	.	.	بنتونیت و گل سرشوی
.	.	.	.	منیزیت و گل سفید

۴-۵- مقدار و ارزش تولید مواد معدنی معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت (دنباله)

ارزش (میلیون ریال)		مقدار (هزار تن)		فعالیت
۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	
.	.	.	.	سولفات سدیم
۳۲۳۹	۱۴۷۵	۴	۳	باریت، خاک سرخ و زرد
.	.	.	.	فلورین
.	.	.	.	سولفات استرونیوم و بر
.	.	.	.	زرنیخ، فسفات و ید
.	.	.	.	استخراج تورب
.	.	.	.	استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین)
۱۵۲۳۳	۱۲۲۰۱	۲۱۴	۲۳۷	استخراج نمک
۲۴۷۴۱	۸۵۸۷۶	۷۹۳	۱۳۹	سیلیس
۵۸۸۴۸	۴۶۰۲۱	۸۹۴	۷۵۲	پوکه معدنی
.	.	.	.	فلدسپات
۷۱۲۰	.	.	.	تالک
.	.	.	.	صدف دریایی و میکا
.	۸۰۰	.	۱	سایر سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی، فیروزه و عقیق

۵- معادن ————— سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی - ۱۳۹۶

۴-۵- مقدار و ارزش تولید مواد معدنی معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت (دنباله)

ارزش (میلیون ریال)		مقدار (هزار تن)		فعالیت
۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
۴۸۰۵۲۷۶	۴۳۴۳۲۳۴	۱۱۳۳۵	۱۰۲۶۲	جمع
۹۷۶۰	۲۹۱۴	۷	۲	استخراج زغال سنگ
۱۰۵۰	۱۵۹۰۰	۵	۱۰	استخراج سنگ‌های آهنی
.	.	.	.	سرب و روی
.	.	.	.	سنگ طلا
۳۷۹۷۶۴۳	۳۰۹۹۸۸۷	۱۶۲	۱۵۶	سنگ مس
.	.	.	.	کرومیت
.	.	.	.	منگنز
.	.	.	.	بوکسیت
.	.	.	.	کبالت، آنتیموان و تیتانیوم
۴۴۸۵۲	۶۰۵۶۲	۷۲۰	۱۱۶۶	شن و ماسه
۲۳۵۳۳۳	۱۸۷۵۳۵	۲۵۹	۲۳۱	سنگ تزئینی
۷۰۴۷۹	۳۸۹۹۳	۶۱۸	۴۴۵	سنگ لاشه
.	.	.	.	سنگ بالاست
۲۸۰۳۲۷	۲۷۰۱۰۶	۵۵۵۷	۴۶۰۳	سنگ آهک
۶۹۴۷۹	۷۱۴۱۹	۹۹۷	۱۲۵۰	سنگ گچ
۷۴۳۰۵	۳۶۸۸۶۶	۸۳۵	۵۶۰	کائولن و خاک نسوز
.	۱۶۰۰	.	۵	دولومیت
.	.	.	.	بنتونیت و گل سرشوی
.	.	.	.	منیزیت و گل سفید

۴-۵- مقدار و ارزش تولید مواد معدنی معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت (دنباله)

ارزش (میلیون ریال)		مقدار (هزار تن)		فعالیت
۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
.	.	.	.	سولفات سدیم
۱۲۴۳۰	۵۲۰۰	۷	۷	باریت، خاک سرخ و زرد
.	.	.	.	فلورین
.	.	.	.	سولفات استرونیوم و بر
.	.	.	.	زرنیک، فسفات و ید
.	.	.	.	استخراج تورب
.	.	.	.	استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین)
۲۷۵۳۶	۶۶۷۹۶	۲۲۵	۵۵۲	استخراج نمک
۶۸۶۵۱	۷۲۰۰۰	۶۲۲	۳۵۶	سیلیس
۱۰۹۹۸۰	۸۲۰۰۷	۱۳۱۹	۹۱۹	پوکه معدنی
.	.	.	.	فلدسپات
.	۲۴۵۰	.	۱	تالک
.	.	.	.	صدف دریایی و میکا
۳۰۵۰	.	۲	.	سایر سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی، فیروزه و عقیق

۵- معدن ————— سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی- ۱۳۹۶

۴-۵- مقدار و ارزش تولید مواد معدنی معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت (دنباله)

ارزش (میلیون ریال)		مقدار (هزار تن)		فعالیت
۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۴	
۱۲۲۲۴۹۷۲	۵۴۷۵۵۳۸	۸۷۳۱	۱۰۱۱۱	جمع
۲۹۶۲	۷۳۵۰	۱	۴	استخراج زغال سنگ
۱۲۲۵۰	۱۰۹۲۳	۳۵	۳۶	استخراج سنگ‌های آهنی
.	.	.	.	سرب و روی
۳۹۵۰۸	.	۲۸	.	سنگ طلا
۱۱۱۳۷۳۵۷	۴۵۴۶۸۳۰	۲۹۷	۲۷۲	سنگ مس
.	.	.	.	کرومیت
.	.	.	.	منگنز
.	.	.	.	بوکسیت
.	.	.	.	کبالت، آنتیموان و تیتانیوم
۶۴۰۵۹	۱۰۲۱۱۲	۶۸۶	۱۹۵۸	شن و ماسه
۱۹۸۹۸۲	۱۹۷۰۱۰	۱۲۳	۱۶۹	سنگ تزئینی
۶۲۳۶۴	۶۳۷۶۶	۶۳۹	۵۶۰	سنگ لاشه
۲۷۰۰۰	.	۱۱۰	.	سنگ بالاست
۳۶۳۹۵۲	۲۶۸۹۲۲	۴۴۹۹	۴۳۵۰	سنگ آهک
۶۳۷۲۸	۸۸۲۹۹	۶۶۸	۱۰۵۸	سنگ گچ
۱۱۹۷۴۱	۸۰۹۰۷	۶۵۹	۶۵۲	کائولن و خاک نسوز
.	.	.	.	دولومیت
.	.	.	.	بنتونیت و گل سرشوی
.	.	.	.	منیزیت و گل سفید

۴-۵- مقدار و ارزش تولید مواد معدنی معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت (دنباله)

ارزش (میلیون ریال)		مقدار (هزار تن)		فعالیت
۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۴	
.	.	.	.	سولفات سدیم
۲۹۸۰	۷۶۸۰	۲	۵	باریت، خاک سرخ و زرد
.	.	.	.	فلورین
.	.	.	.	سولفات استرونیوم و بر
.	.	.	.	زرنيخ، فسفات و ید
.	.	.	.	استخراج تورب
.	.	.	.	استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین)
۱۱۲۱۳	۳۲۰۹۳	۱۰۷	۲۸۸	استخراج نمک
۵۴۰۹۸	.	۲۹۳	.	سیلیس
۶۳۲۷۷	۶۴۵۴۶	۵۸۴	۷۵۲	پوکه معدنی
.	.	.	.	فلدسپات
.	.	.	.	تالک
.	.	.	.	صدف دریایی و میکا
۱۵۰۰	۵۱۰۰	۱	۵	سایر سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی، فیروزه و عقیق

مأخذ - مرکز آمار ایران

۵- معادن ————— سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی- ۱۳۹۶

۵-۵- ارزش افزوده و ارزش پرداختها و دریافتهای معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت: ۱۳۹۵ (میلیون ریال)

فعالیت	ارزش افزوده	پرداختها (داده‌ها)	دریافته‌ها (ستانده‌ها)
جمع	۱۰۹۷۴۷۳۳	۱۲۸۶۵۸۲	۱۲۲۶۱۳۱۶
استخراج زغال سنگ	۲۰۰۳	۱۰۰۴	۳۰۰۷
استخراج سنگ‌های آهنی	۴۰۲۷	۸۲۲۳	۱۲۲۵۰
سرب و روی	.	.	.
سنگ طلا	۱۰۳۴۹	۲۹۳۷۵	۳۹۷۲۴
سنگ مس	۱۰۲۰۷۹۶۵	۹۵۲۸۳۷	۱۱۱۶۰۸۰۲
کرومیت	.	.	.
منگنز	.	.	.
بوکسیت	.	.	.
کبالت، آنتیموان و تیتانیوم	.	.	.
شن و ماسه	۵۴۳۶۰	۱۱۴۰۰	۶۵۷۶۰
سنگ تزئینی	۱۶۰۰۶۹	۳۹۴۷۱	۱۹۹۵۴۰
سنگ لاشه	۴۲۱۶۳	۲۱۷۵۱	۶۳۹۱۵
سنگ بالاست	۲۵۹۸۳	۲۲۷۹	۲۸۲۶۲
سنگ آهک	۲۳۴۴۸۵	۱۳۴۸۶۸	۳۶۹۳۵۳
سنگ گچ	۴۴۰۰۲	۲۰۴۷۶	۶۴۴۷۸
کائولن و خاک نسوز	۱۰۳۹۰۸	۱۵۹۲۳	۱۱۹۸۳۱
دولومیت	.	.	.
بنتونیت و گل سرشوی	.	.	.
منیزیت و گل سفید	.	.	.

۵-۵- ارزش افزوده و ارزش پرداخت ها و دریافت های معادن در حال بهره برداری برحسب فعالیت: ۱۳۹۵ (دنباله)
(میلیون ریال)

فعالیت	ارزش افزوده	پرداخت ها (داده ها)	دریافت ها (ستانده ها)
سولفات سدیم	۰	۰	۰
باریت، خاک سرخ و زرد	۲۵۵۸	۴۲۲	۲۹۸۰
فلورین	۰	۰	۰
سولفات استرونیوم و بر	۰	۰	۰
زرنیخ، فسفات و ید	۰	۰	۰
استخراج تورب	۰	۰	۰
استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین)	۰	۰	۰
استخراج نمک	۶۹۴۷	۴۵۰۹	۱۱۴۵۵
سیلیس	۳۶۸۴۴	۱۷۲۵۳	۵۴۰۹۸
پوکه معدنی	۳۷۹۳۴	۲۶۴۲۷	۶۴۳۶۱
فلدسپات	۰	۰	۰
تالک	۰	۰	۰
صدف دریایی و میکا	۰	۰	۰
سایر سنگ های قیمتی و نیمه قیمتی،	۱۱۳۷	۳۶۳	۱۵۰۰
فیروزه و عقیق			

مأخذ- مرکز آمار ایران

۵- معدن ————— سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی- ۱۳۹۶

۶-۵- سرمایه‌گذاری معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت و نوع اموال سرمایه‌ای:
۱۳۹۵ (میلیون ریال)

فعالیت	جمع	ماشین آلات، ابزار و وسایل کار بادوام و تجهیزات اداری	وسایل نقلیه
جمع	۲۳۶۷۱۱۰	۳۷۷۳۸۶	۱۶۵۱۴
استخراج زغال سنگ	۱۷	۷	۰
استخراج سنگ‌های آهنی	۰	۰	۰
سرب و روی	۰	۰	۰
سنگ طلا	۱۹۰	۰	۰
سنگ مس	۲۳۰۱۱۵۲	۳۲۷۰۱۰	۱۴۶۷۳
کرومیت	۰	۰	۰
منگنز	۰	۰	۰
بوکسیت	۰	۰	۰
کبالت، آنتیموان و تیتانیوم	۰	۰	۰
شن و ماسه	۱۵۴۸۸	۱۴۴۰۲	۶۰۰
سنگ تزئینی	-۱۰۷۴	-۱۱۷۸	۰
سنگ لاشه	۲۳۴۶	۱۷۳۶	۱۶۱
سنگ بالاست	۲۳۷۲	۲۳۱۰	۵۰
سنگ‌آهک	۸۰۲۶	۷۳۷۶	۲۵
سنگ گچ	۱۱۶۴	۵۱۲	۶۲
کائولن و خاک نسوز	۴۰۲	۲۶۲	۸۲
دولومیت	۰	۰	۰
بنتونیت و گل سرشوی	۰	۰	۰
منیزیت و گل سفید	۰	۰	۰

سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی- ۱۳۹۶ ————— ۵- معدن

۶-۵- سرمایه‌گذاری معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت و نوع اموال سرمایه‌ای:
۱۳۹۵ (دنباله) (میلیون ریال)

فعالیت	جمع	ماشین آلات، ابزار و وسایل کار بادوام و تجهیزات اداری	وسایل نقلیه
سولفات سدیم	۰	۰	۰
باریت، خاک سرخ و زرد	۲۷	۲۷	۰
فلورین	۰	۰	۰
سولفات استرونیوم و بر	۰	۰	۰
زرنیخ، فسفات و ید	۰	۰	۰
استخراج تورب	۰	۰	۰
استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین)	۰	۰	۰
استخراج نمک	۶۰۰	۰	۰
سیلیس	۳۳۱۰۰	۲۲۰۰۰	۶۰۰
پوکه معدنی	۳۳۰۰	۲۹۲۱	۲۶۱
فلدسپات	۰	۰	۰
تالک	۰	۰	۰
صدف دریایی و میکا	۰	۰	۰
سایر سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی، فیروزه و عقیق	۰	۰	۰

۵- معدن ————— سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی- ۱۳۹۶

۶-۵- سرمایه‌گذاری معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت و نوع اموال سرمایه‌ای:
۱۳۹۵ (دنباله) (میلیون ریال)

فعالیت	ساختمان	راه اختصاصی	توسعه و اکتشاف	نرم افزارهای رایانه ای	سایر
جمع	۶۱۵۸۷	۱۱۰۴۱	۴۳۰	۱۱۴	۱۹۰۰۰۳۸
استخراج زغال سنگ	۱۰	.	.	.	.
استخراج سنگ‌های آهنی	.	.	.	.	.
سرب و روی	.	.	.	.	.
سنگ طلا	۱۹۰	.	.	.	.
سنگ مس	۵۹۴۶۹	.	.	.	۱۹۰۰۰۰۰
کرومیت	.	.	.	.	.
منگنز	.	.	.	.	.
بوکسیت	.	.	.	.	.
کبالت، آنتیموان و تیتانیوم	.	.	.	.	.
شن و ماسه	۲۶۶	۱۲۰	.	.	.
سنگ تزئینی	۱۰۴	.	.	۱۰۰	.
سنگ لاشه	۳۳۴	۱۱۶	.	.	.
سنگ بالاست	۱۲	.	.	.	.
سنگ آهک	۵۷۷	.	.	۹	۳۸
سنگ گچ	.	۵۹۰	.	.	.
کائولن و خاک نسوز	۸	۴۵	.	۵	.
دولومیت	.	.	.	.	.
بنتونیت و گل سرشوی	.	.	.	.	.
منیزیت و گل سفید	.	.	.	.	.

سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی - ۱۳۹۶ ————— ۵- معدن

۶-۵- سرمایه‌گذاری معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت و نوع اموال سرمایه‌ای:
۱۳۹۵ (دنباله) (میلیون ریال)

فعالیت	ساختمان	راه اختصاصی	توسعه و اکتشاف	نرم افزارهای رایانه ای	سایر
سولفات سدیم	.	.	.	.	.
باریت، خاک سرخ و زرد	.	.	.	.	.
فلورین	.	.	.	.	.
سولفات استرونیوم و بر	.	.	.	.	.
زرنیخ، فسفات و ید	.	.	.	.	.
استخراج تورب	.	.	.	.	.
استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین)	.	.	.	.	.
استخراج نمک	.	۱۷۰	۴۳۰	.	.
سیلیس	۵۰۰	۱۰۰۰۰	.	.	.
پوکه معدنی	۱۱۸	.	.	.	.
فلدسپات	.	.	.	.	.
تالک	.	.	.	.	.
صدف دریایی و میکا	.	.	.	.	.
سایر سنگ‌های قیمتی و نیمه	.	.	.	.	.
قیمتی، فیروزه و عقیق	.	.	.	.	.

مأخذ - مرکز آمار ایران.

۷-۵- مشخصات عمومی شرکت‌های تعاونی معدنی در پایان سال

سال و شهرستان	تعداد	عضو	شاغلان	سرمایه (هزار ریال)
۱۳۸۰	۲۴	۳۲۹	۳۴۳	۲۲۳۹۹۴۲
۱۳۸۵	۳۳	۴۸۷	۴۵۰	۶۷۰۰۳۴۲
۱۳۹۰	۳۶	۴۷۸	۳۹۴	۳۸۴۵۲۹۲
۱۳۹۲	۴۰	۶۶۸	۴۷۸	۷۳۰۷۲۶۲
۱۳۹۳	۴۶	۶۸۵	۵۱۲	۷۶۴۸۷۶۲
۱۳۹۴	۳۹	۴۸۶	۴۵۹	۴۰۳۰۹۶۲
۱۳۹۵	۴۰	۴۹۷	۴۶۸	۴۰۵۸۳۶۵
۱۳۹۶	۴۳	۵۱۹	۵۰۰	۳۸۱۳۸۱۵
آذرشهر	۶	۴۲	۶۰	۲۰۳۳۸۰
اسکو	۴	۲۹	۴۱	۱۷۴۰۰۰
اهر	۰	۰	۰	۰
بستان آباد	۰	۰	۰	۰
بناب	۲	۸۲	۱۱	۷۳۵۰۰
تبریز	۱۲	۱۰۰	۱۷۶	۱۴۹۴۰۰۰
جلفا	۰	۰	۰	۰
چاراویماق	۲	۱۵	۱۷	۱۳۸۰۰۰
خدا آفرین	۰	۰	۰	۰
سراب	۱	۸	۸	۳۵۰۴۰۰
شبستر	۰	۰	۰	۰
عجب شیر	۱	۸	۸	۲۴۰۰۰
کلیبر	۱	۷	۱	۶۳۰۰۰
مراغه	۲	۳۲	۵۴	۷۱۷۷۵
مرند	۴	۱۳۹	۶۴	۲۸۱۱۶۰
ملکان	۲	۱۴	۱۴	۵۵۶۵۰۰
میانه	۴	۲۹	۳۱	۱۵۳۱۰۰
ورزقان	۰	۰	۰	۰
هریس	۱	۷	۸	۲۱۰۰۰۰
هشترود	۱	۷	۷	۲۱۰۰۰

مأخذ - اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان آذربایجان شرقی